

محورهای همایش

- تأثیر متقابل تکنولوژی اطلاعات و سازماندهی اطلاعات
- تحولات جدید در قواعد و استانداردهای فهرستنویسی توصیفی
- تحولات جدید در قواعد و استانداردهای فهرستنویسی تحلیلی
- مستندسازی و فایل‌های مستند در سازماندهی اطلاعات
- نقش اصطلاحنامه‌ها، هستی‌شناسی‌ها (آنتولوژی‌ها) و تاکسونومی‌ها در سازماندهی اطلاعات
- مباحث مرتبط با قالب‌ها و پروتکل‌های ذخیره و مبادله اطلاعات کتابشناختی
- مسائل ویژه مرتبط با تدوین و به کارگیری مارک ایران
- استانداردهای کدگذاری، زبان‌های نشانه‌گذاری و جایگاه آنها در سازماندهی اطلاعات
- فراداده و مسائل مرتبط با آن در سازماندهی منابع الکترونیکی
- مباحث مرتبط با سازماندهی منابع فارسی و غیر فارسی در محیط اطلاعاتی جدید
- مباحث مرتبط با سازماندهی منابع غیر کتابی در محیط اطلاعاتی جدید
- راهبردهای سازماندهی صفحات وب (چالش‌های روایی قواعد موجود برای سازماندهی وب سایت‌ها)
- فهرستنویسی پیش از انتشار: وضعیت فعلی و رویکردهای آینده
- غنی‌سازی پیشینه‌های کتابشناختی

حامیان همایش (به ترتیب الفبا)

- اتحادیه انجمن‌های علمی - دانشجویی کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران (ادکا)
- سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
- شرکت الداد تجهیز
- شرکت پارس آذرخش
- شرکت ساعی پویش
- شرکت صنایع چوبی پیشگامان خراسان
- کتابخانه، موزه و مرکز اسناد کتابخانه مجلس شورای اسلامی
- مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری
- موسسه خانه کتاب ایران

سخن دبیر علمی همایش

ورئیس پیشین انجمن کتابداری و اطلاع رسانی ایران

دکتر رحمت‌الله فتاحی

سازماندهی همواره به منزله یکی از رویکردهای ذهنی و عینی انسان برای نظم بخشیدن به زندگی به شمار می‌رود. "سازماندهی اطلاعات" نیز مهمترین رویکرد جامعه انسانی برای کنترل و مدیریت دانش مکتوب یا مضبوط تلقی می‌شود. توان و میزان توجه هر جامعه به مقوله سازماندهی اطلاعات به طور تلویحی نشان‌دهنده قابلیت بهره‌گیری و بهره‌وری آن جامعه از دانش بشری است. هر اندازه که جامعه به صورت عینی و در قالب رویکردهای آموزشی، پژوهشی و کاربردی به سازماندهی اطلاعات بپردازد، به همان اندازه قادر است از دانش موجود در هر شکل و زمانی استفاده کند. از سوی دیگر، آشکارا می‌توان دریافت که جوامعی که به سازماندهی اطلاعات و دانش اهمیت بیشتری می‌دهند و در عمل بسترها و ابزارهای مناسبی برای آن به وجود آورده‌اند پیشرفته‌ترند. به بیان دیگر، میان توجه به سازماندهی اطلاعات و دانش با توسعه همه جانبه جامعه رابطه مثبت وجود دارد. در این راستا، حرفه کتابداری و اطلاع‌رسانی بر خود می‌بالد که متولی عمل و نظر در این عرصه بوده است.

اندیشه‌ورزی و انجام پژوهش در حوزه سازماندهی اطلاعات و برگزاری همایش‌های علمی و حرفه‌ای در جهت تبادل دانش در درجه نخست بر عهده حرفه کتابداری و اطلاع‌رسانی است. وجود صدها همایش ملی و بین‌المللی خود گواه میزان توجه کتابداران در این زمینه است. برگزاری همایش سازماندهی اطلاعات در واقع نمودی از این ادعاست. میزان توجه و تمایل کتابداران برای همکاری با همایش که به صورت ارائه مقاله، ارائه پوستر، و چاپ مجموعه مقالات نمود یافته است در خور تحسین و تقدیر می‌باشد. نگاهی به تنوع موضوعی در حوزه سازماندهی اطلاعات از یکسو و تعداد مقاله‌هایی که در هر موضوع و مقوله دریافت شده و یا ارائه می‌شود بیانگر میزان آشنایی جامعه کتابداری و اطلاع‌رسانی با این حوزه پر اهمیت و احاطه‌اش بر آن است. مجموعه مقاله‌هایی که اینک در دست دارید در واقع نشان‌دهنده پتانسیل حرفه کتابداری در پرداختن به مباحث نظری و عملی حوزه سازماندهی

اطلاعات می‌باشد. بدون تردید، تداوم برگزاری همایش در این زمینه می‌تواند گوشه‌های دیگری از دانش کتابداران را نمایان کند. جای خوشوقتی است که حرفه کتابداری و اطلاع‌رسانی در ایران به این زمینه توجه کرده و حرفی برای گفتن دارد. امید است روند کنونی علاقه‌مندی کتابداران به مقوله سازماندهی اطلاعات در ایران همچنان ادامه یابد و در آینده شاهد برگزاری همایش‌های تخصصی‌تر در این حوزه باشیم.

بر خود بایسته می‌دانم که از همه آنهایی که با این همایش همکاری کرده، مقاله ارائه داده و یا پوستر خود را به نمایش همگانی درآوردند سپاسگزاری نمایم. همچنین از همکاران بسیار خوبم در هیئت مدیره انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران و اعضای کمیته‌های علمی و اجرایی همایش، به ویژه مدیر برگزاری همایش جناب آقای سید ابراهیم عمرانی تشکر می‌کنم. در این راستا، سپاس ویژه خود را به آقایان داریوش علی‌محمدی و محسن حاجی‌زین‌العابدینی ابراز می‌دارم.

به نام خداوند پاک آفرین

سخن دیر اجرایی همایش

انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران، در راستای تحقق اهداف علمی و ادای دین خود به جامعه کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران، از آغاز فعالیت خود در نظر داشت تا در قالب یک همایش ملی به یکی از مهمترین موضوعات روز کتابداری و اطلاع‌رسانی یعنی "سازماندهی اطلاعات" بپردازد. به همین منظور، در دوره دوم فعالیت خود، فراخوانی را در زمینه‌های موضوعی سازماندهی اطلاعات تهیه و منتشر کرد. در آن دوره استقبال چندانی از این موضوع به عمل نیامد و مقالات اندکی به انجمن رسید که از بین مقالات رسیده، تعداد 4 مقاله برگزیده شد و در قالب یکی از سخنرانی‌های ماهانه انجمن، ارائه شد. اما برگزاری این همایش همچنان در دستور کار انجمن قرار داشت تا اینکه در تابستان 1385 تصمیم گرفته شد این همایش به عنوان اولین همایش ملی و سالانه انجمن و همزمان با مجمع عمومی و انتخابات دوره سوم هیات مدیره انجمن برگزار شود. به همین منظور، دبیرخانه همایش در دانشگاه شهید چمران اهواز دایر شد و محورهای همایش مجدداً مورد بازبینی قرار گرفت و آخرین موضوعات روز کتابداری و اطلاع‌رسانی در آن گنجانده شد و در مهرماه فراخوان مقالات منتشر شد. پس از آن وبسایتی به نشانی <http://www.cep.cua.ac.ir/sem> ویژه همایش طراحی شد و تلاش شد تا از این طریق تمامی فعالیت‌ها به صورت خودکار انجام شود و تا حد امکان پاسخگوی نیاز علاقه‌مندان به همایش باشد. خوشبختانه این سایت عملکرد نسبتاً خوبی داشت و بازتاب آن به عنوان اولین همایش ملی کتابداری و اطلاع‌رسانی که تمامی فعالیت‌های آن به صورت الکترونیکی و از راه دور صورت گرفت، بسیار خوب بود. در مهلت تعیین شده برای دریافت چکیده‌های مقالات پیشنهادی، تعداد 93 چکیده دریافت شد که پس از بررسی و تأیید اولیه، 3 چکیده نامرتب حذف و 90 چکیده برای داوری ارسال شد. تمامی فعالیت‌های ارزیابی مقالات نیز از طریق سایت همایش و به صورت پیوسته انجام گرفت. برای نویسندگان مقالات، نام کاربری و رمز عبوری تعیین شد تا هر نویسنده بتواند وارد صفحه انحصاری خود شده و نتایج ارزیابی و اطلاعات جانبی دیگر در

خصوص مقاله را بازبایی و اطلاعات شخصی خود را تکمیل یا اصلاح نماید. با اعلام چکیده- های پذیرفته شده (62 چکیده)، به مؤلفین اطلاع داده شد تا اصل مقالات خود را در سایت همایش بارگذاری کنند. پس از اتمام مهلت دریافت اصل مقالات، مجدداً فرایند داوری به صورت الکترونیکی بر روی مقالات (42 مقاله) انجام گرفت و نتایج نهایی پس از تأیید کمیته علمی همایش اعلام شد (پذیرش 36 مقاله). کتاب حاضر حاوی متن سی و یک مقاله از مجموع مقالات همایش است (جدول 1).

جدول 1. آمار چکیده ها و مقالات رسیده به دبیرخانه همایش و نتایج مربوط به آنها	
تعداد	عنوان
93	چکیده‌های رسیده
62	چکیده‌های تأیید شده
42	اصل مقالات دریافت شده
36	مقالات تأیید شده
20	مقالات برای ارائه شفاهی
9	مقالات برای ارائه به شکل پوستر
7	مقالات برای چاپ در مجموعه مقالات همایش

نکته حائز اهمیت در خصوص این همایش آن بود که انجام تمامی کارها به صورت الکترونیکی مبنا قرار گرفت و تمامی فرایندها از دریافت چکیده‌ها، اعلام نتایج، عملیات داوری، دریافت اطلاعات شرکت کنندگان تا تهیه دعوتنامه و گواهی شرکت در همایش همه بدون کاغذ و کاملاً الکترونیکی صورت پذیرفت. این تصمیم باعث شد تا سرعت انجام کارها و دسترسی به اطلاعات مدیریتی و نتایج ارزیابی‌ها در هر مرحله با سهولت زیادی همراه باشد. نکته دوم آنکه، در این همایش تبلیغاتی که از طریق رسانه‌های چاپی و روش‌های معمول دیگر صورت بگیرد وجود نداشت و تکیه بر تبلیغ در سایت‌ها، وبلاگ‌ها و گروه‌های مباحثه بود؛ که خوشبختانه پوشش تبلیغاتی نسبتاً خوبی هم مشاهده شد. نکته سوم به استقبال جامعه کتابداری و اطلاع‌رسانی کشور از مباحث جدید و همپایی آنها با جریان‌های جهانی این رشته مربوط می‌شود. چند سال پیش که فراخوان این همایش منتشر شد، شاید افراد

کمی روی این حوزه‌ها کار می‌کردند یا به آنها علاقه داشتند. اما بر اساس مقالات رسیده به این همایش شاهد هستیم که شاغلان این حوزه، به خصوص دانشجویان تحصیلات تکمیلی، تلاش می‌کنند تا با جریان‌های علمی جهانی در حوزه‌های موضوعی مطرح شده در این همایش همراه شوند؛ که پژوهش‌های انجام گرفته در چند سال اخیر و مقالات این همایش، خود شاهدی بر این مدعا است.

بدون شک برگزاری این همایش، کاری نیست که از عهده یک یا چند نفر برآید. بلکه گروهی همدل و شائق را می‌طلبد که پیشبرد کارهای داوطلبانه‌ای از این دست، مهمترین دغدغه آنها باشد. خوشبختانه انجمن از این نعمت برخوردار بود. تشکر از تمامی عزیزانی که برگزاری این همایش را مقدور ساختند و هر یک به نحوی تلاش کردند تا به بهترین وجه شاهد برگزاری همایش باشیم، نه در توان قلم می‌گنجد و نه از عهده من بر می‌آید. به همین دلیل از ذکر نام یکایک این سروران که بسیار هم زیاد هستند خودداری کرده و از تمامی این عزیزان، اعم از اساتید ارجمند و بزرگوار و دانشجویان صمیمی و علاقه مند، که هر یک به شکلی در برپایی همایش نقش داشته‌اند، تشکر و آرزو می‌کنم که انگیزه‌های اجتماعی و حرفه‌ای ایشان در سایه سلامتی جسم و روحشان، همچنان مستدام باشد.

قلم را آن زبان نبود که سر عشق گوید باز   ورای حد تقریر است شرح آرزومندی